

Sisällysluettelo

SAATTEEKSI.....	7
TÄSSÄ TEOKSESSA ESIINTYVIÄ HALTIJOITA.....	13
I LUKU	17
1. Varhaiskasvatuksen tärkeys kaikille lapsille maailmassa.....	17
1.1. Haltijapedagogiikka varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	17
1.2. Ulkoisesta ohjauspsykologiasta sisäisen valvonnan psykologiaan	19
1.3. Kasvun perspektiivit ja identiteetti	21
1.4. Lähikehitysvyöhyke.....	24
1.5. Hetkien voima ja kohottavat valinnat.....	25
1.6. Haltijapedagoginen kasvuympäristö	26
1.6.1. Kasvuympäristövaikutelmat	26
1.6.2. Varhaiskasvatuksen matkalaukku: Neljä kerrosta oppimisen matkalla.....	28
II LUKU.....	30
1. Haltijapedagogiikan yhteys eri tieteenaloihin.....	30
1.1. Tiede epäsuoran kasvatuksen taustalla.....	30
2.1.1. Kasvatustiede.....	31
2.2.1. Psykologia.....	31
2.2.2. Kognitiotiede.....	31
2.2.3. Kulttuuriantropologia.....	31
2.2.4. Kielitiede	32
2.2.5. Sosiologia.....	32
2.2.6. Neurotiede	32
2.2.7. Hoitotiede.....	33
2.2.8. Peilisoluteoria.....	33
2. Haltijapedagogiikka teorian kehyksissä	34
2.1. Teorian keskeiset periaatteet.....	34
2.1.1. Voimaantumisen teoria ja geneettiset tarpeet	34
2.1.2. Positiivinen psykologia ja vahvuudet ja resilienssi	38
2.1.3. Vahvuuksien psykologia.....	40
2.1.4. Valinnan teoria ja todellisuusterapia	41
2.1.5. Kasvun ajattelu ja muuttumaton ajattelutapateoria	44
2.1.6. Kohottavan voiman teoria.....	46
2.1.7. Elevating Choice Moments -teoria ja valinta.....	47
2.1.8. Kiintymisteoria	49

III LUKU.....	50
1. Haltijapedagogiikka ja tarveteoria.....	50
1.1. Sisäinen ja ulkoinen motivaatio.....	50
1.2. Etsivät aivot ja tarveteoriat ja tarpeet	50
2. Haltijapedagogiikan omintakeisuus	54
2.1. Omintakeisuuden piirteet	54
3. Haltijapedagogiikan mielikuvituksellisuus.....	57
3.1. Kasvamaan havahtuminen.....	57
3.2. Ylistä, pohdiskele, jäljittele, kuvaile ja innostu vuorovaikutuksesta.....	58
4. Haltijapedagogiikan perusmalli	59
4.1. Valintojen maailma	59
4.2. Miten, kuka ja mitä	63
4.2. Sankarilliset valinnat	65
IV LUKU	67
1. Haltijapedagogiikka kasvuyhteisöissä.....	67
1.1. Erilaiset perheet – täydellisen epätäydellisiä	67
1.1.1. Ylisuojelevuus	67
1.1.2. Erilaiset perheet.....	70
1.1.3. Kasvukodin universaalit toiveet	71
2. Piilo-opetussuunnitelma – vapaus ja vastuu	73
2.1. Piilo-opetussuunnitelman pyrkimyksiä	75
2.2. Kokonaiskäyttäytyminen ratkaisee	76
2.2.1. Kokonaiskäyttäytymisen merkitys	79
3. Lapsen oikeus luonteeseen	80
3.1. Luonne - omistuksellinen kohtalo	80
3.2. Luonne omavastuisuuden lähtökohtana.....	82
V LUKU.....	84
1. Haltijapedagoginen oppimisen ympäristö	84
1.1. Joustavuuden kehto	84
2.2. Oppimisympäristön laatuindikaattorit	86
2. Haltijain rooli oppimisympäristössä.....	86
2.1. Roolin luonne ja ilmapiiiri.....	86
2.2. Elävöittävät ja kuolettavat haltijat.....	88
2.2.1. Hyvekieli.....	88
2.2.1. Elävöittävä suhdetapa: Haltija nimeltä Ilo.....	89
2.2.2. Kuolettava suhdetapa: Haltija nimeltä Moite.....	90
VI LUKU	92
1. Perustarpeiden opastavat haltijat.....	92

1.1. Perustarpeiden voima ja suunta.....	92
1.2. Perustarpeet ja haltijapedagoginen käytäntö.....	94
1.2.1. Rakkaus ja kuuleminen.....	94
1.2.2. Itsearvostus ja vaikutusvalta.....	95
1.2.3. Vapaus ja luovuus.....	96
1.2.4. Ilo ja nautinto.....	97
1.2.5. Suoriutuminen ja terveys.....	98
2. Perustarpeet kotona.....	99
2.1. Vanhemmat, lapset ja haltijat.....	99
2.1.1. Lila.....	100
2.1.2. Evan.....	101
2.1.3. Celeste.....	101
2.1.4. Felix.....	101
2.1.5. Aria.....	102
3. Varhaiskasvatuksen toteuttajahaltijat.....	102
3.1. Valinnan haltija.....	102
3.2. Opetussuunnitelma ja haltijat.....	105
3.3. Voimaannuttavia haltijoita.....	106
3.4. Elämäntaitohaltijoita.....	108
3.5. Tukea antavat haltijat.....	109
VII LUKU.....	111
1. Varhaiskasvatus ja kolme maailmaa.....	111
1.1. Todellinen, erityinen ja laatumaailma.....	111
1.1.1. Lasten ja haltijoiden laatumaailmat.....	114
1.1.2. Laatumaailman avautuminen.....	116
1.2. Haltijoiden laatumaailmavastaukset.....	120
VIII LUKU.....	123
1. Haltijapedagogiikka kehitysteorian valossa.....	123
1.1. Tulevaisuusperspektiivi ja kahdeksan kasvun vaihetta.....	123
2. Kehitykselliset kriisit ja niiden voittaminen.....	126
2.1. Voimat ovat taitoja – eivät lahjoja.....	126
2.1.1. Luottamus vs. epäluottamus (0–1,5 vuotta).....	126
2.1.2. Itsenäisyys vs. häpeä ja epäily (1,5–3 vuotta).....	127
2.1.3. Aloitteellisuus vs. syllisyys (3–6 vuotta).....	128
2.1.4. Ahkeruus vs. alemmuus (6–12 vuotta).....	128
2.1.5. Identiteetti vs. roolien hajaannus (12–18 vuotta).....	129
2.1.6. Läheisyys vs. eristäytyminen (18–40 vuotta).....	129
2.1.7. Tuottavuus vs. lamaantuminen (40–65 vuotta).....	130
2.1.8. Minän eheys vs. epätoivo (65 vuotta –).....	130

IX LUKU	132
1. Haltijapedagogiikka ja hyveet ja vahvuudet	132
1.1. Vahvuudet ja haltijoiden maailma	132
1.2. Haltijapedagogiikassa katsotaan lapsia vahvuuslasien läpi.....	133
1.2.1. Tiedon ja viisauden oppiminen ja haltijat	133
1.2.2. Rohkeuden ja urheuden oppiminen ja haltijat.....	135
1.2.3. Rakkauden ja inhimillisyyden oppiminen ja haltijat	136
1.2.4. Oikeudenmukaisuuden oppiminen	137
1.2.5. Kohtuullisuuden ja itsehillinnän oppiminen.....	137
1.2.6. Henkisyiden ja kauneuden arvostuksen oppiminen.....	138
X LUKU.....	140
1. Valinnan teoria ja todellisuusterapia varhaiskasvatuksessa	140
1.1. Havahtuminen pahoinvointitodellisuuteen.....	140
1.2. Ulkoinen ja sisäinen ohjauspsykologia.....	141
1.3. Valinnan teoria ja todellisuusterapia varhaiskasvatuksessa.....	144
1.4. Hyvä kasvaa todellisuudesta.....	145
1.5. Vaikeuksien voittaminen.....	147
1.5.1. Käytä kysymysmenetelmää	147
1.5.2. Kutsu avuksi haltijoita.....	148
2. Haltijapedagogiikka ja valinnan teorian aksioomat	149
2.1. Soveltaminen varhaiskasvatuksessa.....	149
Yleispedagoginen metamalli	155
Esimerkkejä pedagogisista sovellutuksista.....	156
1. Haltijapedagogiikkaan perustuva varhaiskasvatus: Tietämättömyyden voittaminen	156
2. Haltijapedagogiikkaan perustuva varhaiskasvatus: Tarkoituksettomuuden voittaminen	158
3. Haltijapedagogiikkaan perustuva varhaiskasvatus: Taitamattomuuden voittaminen.....	160
4. Haltijapedagogiikkaan perustuva varhaiskasvatus: Voimattomuuden voittaminen	162
Pedagoginen kertaus.....	164
Epilogi	166
Kiitokset ja tulevaisuuden näkymät.....	169
Kustantajan sana – tekijän tiedot.....	170
Kirjallisuutta	174